

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, kedd 1914. január 13.

9. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A kereskedők érdeke

Igen gyakori az az eset, hogy egyik-másik kereskedő akár hitelezőjének felületessége, akár pedig rosszakarata folytán, tehát ártatlanul kerül a fizetésképtelenek listájába és ennek folyományaként aztán a napilapoknak ebben a rovatába is.

A tapasztalat szerint ez rendszerint abból az alkalomból történik, hogy az adós hitelezőjétől némi haladékot kér, megfelelően és indokolva kérelmét azzal, hogy rossz volt a termés, árvíz lepte el a vidéket stb., amiért is az inkasszó fölötté rossz. Kénytelen pedig az adós ilyen szívességet olykor igénybevenni, jóllehet nem is fizetésképtelen. Humánus hitelező nem is zárkózik el ilyen méltányos kérelem teljesítése elől. Akad azonban gyakran olyan hitelező, aki erre rögtön azt jelenti be védegyeletének, hogy X. adós fizetésképtelen. És csodálatos, hogy az osztrák védegyeletknél elegendő ilyen egyszerű bejelentés, hogy ennek alapján bárki az összes napilapokban meghurcoltassék.

Hiába teszi közzé azután a szerencsétlen áldozat az összes napilapokban rektifikáló nyilatkozatát, ez rendszerint mitsem használ, mert az ijedős hitelező mindig úgy gondolkozik, hogy nem hiába zörög a haraszt. A kipellengérezett adóst már most annyi oldalról támadják meg, hogy ennek eredményeként tényleg inzulvens lesz.

„A Tengerpart“ tárcája.

Utolsó levél.

Ez az utolsó levelem! Lelkem és testem minden erejével érzem, hogy tovább élni nem vagyok képes. Elvesztettem már akaratomat is az életre. Tudd meg, hogy szívesen halok meg: úgy eszelekszem, mint az elfáradt, elálmosodott gyermek, aki aludni akar, úgy akar elaludni, hogy soha föl ne ébredhessen. Én nem akarok többé fölébredni, nem akarok még egyszer szenvedni a fájló visszaemlékezések sulya alatt s nem akarom, hogy a szívem még egyszer összetörjön.

Egy év sem múlt el még azóta, ahogy audiencián jelentkeztem nálad a mindenható kancellárnál. Régi felejthetetlen barátságáról beszéltél s a szavakat forró, őszinte kézesókkal zártad le. Ekkor bontakozott ki az özvegyiség szomorú fátyola mögül az én szegény 17 esztendő ifjúságom. Ismét a komoly és érett férfit láttam benned. Láthattam a te mélységes, tudós szemedet, a mely olykor az én fáradt, fiatal, félgyermek testemet nézte...

A fényes, daliás huszártiszt... Elrabolta a szerelmemet, hogy a viharba, a pusztulásba ragadjon, amely pusztulás zivatarainak tragikus hangjai kísértettek az én szegény szerelmes lelkemben mindaddig, amíg be nem fejeződtek egy

Joggal fölvehetjük tehát azt a kérdést, hogy miért teszik közzé a védegyetek azoknak a nevét is a fizetésképtelenek rovatában, akik méltányos okokból csak moratóriumot kérnek, sőt olykor ezt is csak egy hitelezővel szemben akarják igénybe venni és amidőn az illetők a tőkéből semmiféle leengedést nem kérnek?

Egyébként maguknak a hitelezőknek sem áll mindig érdekükben az, hogy a fizetésképtelenségek aránytalan tulnyomó része egyezséggel végződik. Bizonyos már most, hogy a hitelezőknek is fontos érdekük, hogy adósuk boldoguljon és ennek folytán az egyezségnek eleget tehessen.

Mint hogy azonban az ilyen kipellengérezett kereskedő sem új hitelre, sem pedig új összeköttetésre szert tenni nem képes és minthogy a napilapokban való közzététel még a vásárló közönségnél is bizalmatlanságot kelt, nyilvánvaló, hogy ennek a ferde rendszernek igen gyakran az is a következménye, hogy az adós előbb-utóbb újra megakad.

Tartozunk az igazságnak annak a megállapításával, hogy ezeket a visszasságokat főként a bécsi védegyetek részéről tapasztaltuk.

De azért sem kívánatos a hitelezők szempontjából a közzététel, mert tudjuk, hogy a főképp nálunk meghonosodott szokás folytán ily adósoknak a bankoknál elhelyezett elfogadványait a közzététel után nyomban, tehát még a lejárat előtt kénytelen a hitelező visszaváltani.

pisztolylövés esendet teremtő élességével; s ez a pisztolylövés tett özvegygyé. Ez volt az én tragédiám.

Egy teljes esztendő előtt, ifjúsága és szépsége teljében jött hozzád egy kolduló, könyörgő nő, fáradtan, kimerülten jött hozzád, a mindenható miniszterhez, akit egy ország élére állított a közbizalom. Koldusnő voltam, mert az, aki elrabolta a férjemet, megölte az érzéseimet, ugyanaz a gyilkos a szó legszorosabb értelmében koldus is tett. És én hozzád jöttem kegyelemért esdemi férjem gyilkosa számára, mert szerettem őt. Tudtam, hogy a te kegyelemkérő szavadat méltányolni tudja még a császár is.

A gyönyörű, díszes előszobában sokan vártak akkor, nagy és előkelő emberek voltak valamennyien, grófok, hercegek, rendjelek, államférfiak és elegáns öltözködési asszonyok, akiknek szeméből a szükség sirt le s akik azért jöttek hozzád, a hatalmas miniszterhez, hogy panaszkozhatnak valamit és könyöröghessenek valamiért.

Amint reám került a sor, beléptem, a te díszes, szőnyeges szobádba. Elém sietél. Két kézzel fogtad meg az én jobbomat, s az ajkaidhoz szorítottad. Én csak hallgattam, nem bírtam szólani, mire te fölhajtottad arcotról a sűrű fekete özvegyi fátyolt. Hosszan és komolyan bámultam a te szótalan szemeidbe. Olyan mélyek és sugárzóak voltak akkor is, mint tizenöt esztendő előtt. Ugyanazt a jóságot láttam benne, mint ak-

A most lezajlott végtelen szomorú gazdasági viszonyok közepette úgy a nagykereskedők, mint a gyárosok is hihetetlen nagymennyiségű és tekintélyes összegekre rugó váltókat voltak kénytelenek idő előtt visszaváltani, ami pedig őket az általános pénzhiány mellett bizony kellemetlenül érintette, sőt egyik-másik nagykereskedőt formálisan válságba is sodort.

A Fővárosi Kereskedő Egyesülete a budapesti hitelezői védegyelettel már érintkezésbe is lépett abból a célból, hogy ezt a kérdést elfogadható módon úgy rendezzék, hogy egyfelől a hitelezők érdeke csorbát ne szenvedjen, másfelől az adós is lehetőleg megkíméltesse magát attól, hogy különleges ok és cél nélkül neve a napilapokban kipellengéreztesse.

SZENT JOHANNA SEBEL.

Régi, jó ismerősünk, Jerouschek Johanna, tudvalevőleg, 10 hónapig fog gondolkodni a börtönben a fölött, hogy nem mindig jó a papokra hallgatni és bolondítani a világot. A leányzó vakmerő szédelgése ismeretes, közöltük többször elég részletesen és hogy most mégis felemlítjük, annak az az oka, hogy a laibachi tárgyaláson olyan érdekes és Fiumét közlelő érintő részletek derültek ki, amelyek megörökítésre érdemesek. Ime, a tárgyalás főbb részletei:

Mikor Johanna a tárgyalási terembe lépett, a közönség soraiból suttogás hallat-

kor. Elmondottam neked mindent, miközben nem bocsátottad ki kezeidből az én kezemet s én bámultalak s beszéltem, mert láttam, hogy megértesz. Beszéltem szívem minden fájdalmával mindaddig, amíg szavaim bele nem fulladtak az én előtörő fájdalmas könyeimbe. Megértetted ezt a fájdalmat is. Megvártad, amik kisírtam magam. Beszéltem nekem arról a régi szerelemtől, amely kimúlt, mert másé lettem. Elmondottad, hogy ennek a szerelemnek a tüze nem aludt még ki benned; éveken át élt benned, mint a hamu alá rejtett parázs s most, amikor szépségem teljében látsz, ujult erővel tör elő a régi szerelmes tűz. Nem értettem akkor a szavaidat, csak éreztem. Éreztem azt a szenvedélyes tüzet, amelyben őszinteséget láttam s amely áthatotta az egész lelkemet. Éreztem, hogy átkarolsz, hogy átölelsz, hogy esőköld a kezemet, a hajamat, a homlokomat s a te szenvedélyes, tüzes esőkjaid az ajkaimon fejeződtek be hosszú, érzéstelen, vég nélkül...

Kinn pedig az excellenciás urak és elegáns dámák vártak és türelmetlenkedtek, hogy elmondhassák a mindenható miniszter-

GRAND CAFE' BORSA

:: FIUME, Baccich-palota ::

ujra kellemesen fütve van!

szott, néhányan gúnyosan, epésen, mosolyogva feléje fordultak, ujjal mutogattak rá:

— A szent, a szent!...

Szen Johanna nem látszott levertnek, a hangja tiszta, a szemét a földre süti, mikor beszél. Az arcán kenetes jezsuita-mosoly játszik.

— Ön Jerouschek Johanna — kérdi az elnök — aki 1885 december 5-én született?

— Igen.

— Mi a foglalkozása?

Erre a szent nő zavarba jött, ümmögött, köntörfalazott (azt csak nem mondhatta, hogy: szent), az elnök pedig áttért a vádirat olvasására.

Jerouschek Johannát azzal vádolták, hogy 1911-ben, 1912-ben és 1913-ban Fiumében és Vodiciában több csalást követett el, az emberektől pénzt csikart ki, amelyet vagy magának tartott meg, vagy a papoknak juttatott és mint szent mutatkozott be, aki Krisztus kinszenvedését mimeli, vért izzadt és azzal hitetgette az együgyű népet, hogy ha pénzt adnak, akkor a lelkiük nem jut a purgatóriumba, hanem egyenesen a menyországba száll.

Jerouschek Johanna pénz esalt ki a maga számára: 1. Fiumében 100 koronát, 2. Vodiciában 130 koronát. Pénzt esalt ki a lelkek megszabadítására, egy alkalommal 50, máskor 26, 15, 60, 90, 8, 72, 16, 80, 20, 6 és 40 koronát. Ezenkívül a rábizott pénzeket se adta vissza.

1913 nyarán Golier Máriát rá akarta venni, mondasson az elhunyt férje lelke üdvéért 92 misét két koronájával. A többrendbeli csalásaiért és a csalási kísérleteiért fogták vád alá.

— Jerouschek Johanna — szól az elnök az indokok felolvasása után — hallotta, mivel vádolják. Bűnösnek érzi magát.

— Részben.

— Mondja el, mit tud a védelmére.

— Mikor 17 éves voltam — kezdte vallomását a néhai szent — eselédnek álltam be az apácakolostorba. Pár évvel ezelőtt sztigmák jelentkeztek a fejem és a kezeimen. Szózi doktorhoz mentem Susúkon, aki betegnek tartott. Közöltem ezt Jozefin rendfőnöknővel, aki azt mondta: az orvos tévedt és én szent vagyok, akit maga Krisztus véd, mint szent Katalint, szent Imrét, szent Györgyöt és a többieket... Erre aztán azt kérdeztem, mit lehetne tennem, mire a rend-

nek életük legfontosabb panaszt és kérelmét. De én tudtam, hogy a tied vagyok, hogy téled soha senki nem rabolhat el s ez a tudat életem legnagyobb gyönyörűségével töltött el. Az izgalom és szerelem e gyönyörűséges pillanataiban szavak után kapkodtam, hogy megköszönjem a jóságodat. Nem tudtam szólni, csak sirtam az örömtől.

Ennek a szerelemnek nyomait nem szabad eltörölnie sem az időnek, sem az örökévalóságának. Ez a szerelem nem hal meg bennem most se, amikor élet nélkül, véresen fekszem itt a szőnyegen és álmodom a te esőkjaidról és a te szerelmedről, amiknek nélkülözése tette csak nagyon fájdalmas a halált számomra!

Tegnap óta tudom, hogy megházasodtál. Láttam azt a nőt, akinek egyedül van joga ahhoz, hogy egy életén át melletted lehessen. S amint értésemre adták, hogy ő az — a te feleséged — akkor örülteként kerestem a magyarázatot az emberektől, önmagamtól, mert se a fejem, se a szívem nem tudta megérteni a titokban történeteket.

Elájultam, a lakásomra hoztak. Itt fekszem már, nem tudom mióta: azt hiszem egy nappal és éjjel mulott el azóta. Értelek, a hallgatásodat is értem. Sohasem kérdeztelek, vajjon van-e feleséged, vannak-e gyermekeid? A magányomban senki sem adhatta ezt értésemre. Én pedig a boldogságban még

főnöknő azt tanácsolta, hogy ismételjem meg Krisztus mártíromságát közönség előtt. Ő maga — a rendfőnöknő — mutatta meg, hogy kell csinálnom: a földre vetette magát, fetrengett, ordított és gesztikulált.

Itt kezdődött el az én „esodám”. De gyakran kellett ismételnem és havonta többször kellett a mézáróshoz szaladnom... véért. És maga a rendfőnöknő ment vért vásárolni. Fiumében is produkáltam magam, aztán visszatértem a zárdába. Itt felkeresett egy kapucinus, aki megkért, menjek a templomukba és én el is mentem, a kapucinusok kriptájában vittem végbe a szent esodát.

— Mért nem ment — kérdi a nő védője — valami magánházhhoz szolgálni?

— Mert — felelt a vádlott — a kapucinusok nem engedtek, azt akarták, hogy megismételjem a esodát. De most elbeszéltem, hogy jöttek rá a csalafintaságomra. Egy napon meglátogatott egy pap, egy nő társaságában. A esodát kívánták látni és én mindjárt hozzáálltam a produkcióhoz. És bár a esoda alatt szigorúan tilos volt közeledni az ágyhoz, figyelni kezdett, aztán a takarót, mivel le voltam boritva, hirtelenül leemelte rólam. Nyomban meglátta az üveget, amiben vér volt, az ollót és a vaskarikát. Hogy mire valók voltak ezek a szerszámok? Amig az önkívületet utánoztam, hirtelenül a fejemre öntöttem a vért. És az olló? Tudni kell, hogy míg Jézus Krisztus mártíromságát utánoztam, a nézők elámult szemét új látványossággal kápráztattam el: a bal mellemen és a lábaimon sebek nyitak meg. Az ollóval felvágtam azokat az anyagokat, amelyek alá már jó előbb vért rejtettem és — és — megtörtént a esoda. A vaskarika pedig arra szolgált, hogy jeleket nyomjak a karomra...

A tanuvallomások közül különösen érdekes volt Nesa Trav, fiúneve mosonó vallomása, aki Johanna fehérműit mosta. Amikor — mondta — befejezte az ingek és a lepedék mosását, a vakbuzgók tömegesen zarándokoltak hozzá, hogy igyanak a vízből. (Óriási derűtség.) Kok János elmondja, hogy egy alkalommal 15 koronát fizetett a esodáért.

Igy folyt le a huszadik századnak ez a szegycintárgyalása, amely, mint már említettük, azzal ért véget, hogy az esküdszék bűnösnek mondta ki Johannát és tizhónapi börtönrre ítélte.

csak sejteni sem tudtam. Most már tudom, hogy több ízben akartál szólni, de ez a boldogság téged is félelemmel töltött el. Nem mertél. Nem is tudtál. A esőkjaim nem engedték ki szájadon a való tragédia szavait. Jól van így is. Ez az év kárpótolt mindenért.

Most már tudom az igazságot s így nem kívánhatom, hogy a tied lehessenek. Egy asszony áll közöttünk s ennek az asszonynak árnyéka kísértésként volna szíjjel bennünket, ha átölelők, vagy megcsókolnók egymást. — Nem tudok nélkülüled élni s ezért távozem.

Légy boldog s fogadd tőlem őszintén azt a köszönetet azért a szerelmi egészvilágért, amit tőled kaptam.

Azt akartam, hogy elégessenek, hogy hamvaimat a szél hordja el minden irányban, hogy semmi sem maradjon a testemből. Atomokban vigyenek el a légáramlatok a feledés világába egy új életbe, amely semmit nem tud arról, ami történt. Részese akartok lenni egy új világnak, sok világnak, sok életnek, új életnek, új boldogságnak és új szenvedéseknek.

A mi husunk, a mi testiünk csak így ünnepelehet méltán az élet után azt a feltámadást, ami után mindenki és minden vágyakozik: a csillagokban és a csillagokon...
Angele v. Glaser-Lindner.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság épületében* levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *A Cunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivételesen a megérkezési nap és indulási napok délelőtti. Jegyért az Adria palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológvár, a papírgvár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki beépítőjegyeket.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

—o—

— **Olvasóinkhoz.** Január 1-én tizenegyedik évfolyamába lépett *A Tengerpart*. A mögöttünk maradt évtized igazolja, hogy mindenkor becsületesen és megalkuvás nélkül harcoltunk a magyarság érdekeiért. Midőn tehát olvasóink további támogatását kérjük, egyben tisztelettel kérjük helybeli és vidéki előfizetőinket, hogy **az előfizetést megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.**

Uj előfizetések bármely naptól kezdve telefonon (229. szám), postán vagy személyesen jelenthetők be *A Tengerpart* kiadóhivatalában, Gradinata del Sasso Bianco 3, I. em. (Wurzer-ház).

Előfizetési árak:

Egész évre 24 kor., negyedévre 6 kor.
fél évre 12 kor., egy óra 2 kor.

Tisztviselők, altisztek és munkások fél áron kapják *A Tengerpart*-ot.

—o—

— **A vizrebocsítás vendégei.** Wickenburg István gróf kormányzónál ma a következő újabb előkelőségek jelentették be látogatásukat a szombati vizrebocsítás alkalmából: Georgi osztrák Landwehr miniszter, Truka osztrák közmunkaügyi miniszter, Madarassy Gábor pénzügyminiszteri államtitkár, Hadik János gróf volt belügyi államtitkár, Thurn-Hohenstein Ferenc gróf a dalmát helytartó helyettese, Benedetti Lajos vbtt. a zárai főtörvényszék elnöke, Ziegler Pál ellentengernagy, a pólai arzenál parancsnoka, Krohmer Hugó altábornagy vbtt. a 13-ik hadtest helyettes parancsnoka, Semző bácsmegyei főispán stb.

— **A Saxonia Fiumében.** A Cunard-hajóstársaság Saxonia gőzöse tegnap kikötőnkbe érkezett.

— **Kemény tél.** Fiume környékén az idén szokatlanul erős a havazás. Már Drenova némely részein is vastag hó borítja a hegyeket, a grobniki mező és a körülötte levő hegyek pedig napok óta teljesen hó alatt vannak. A magas hó alkalmassá tette Fiume hátvidékét a téli sportok művelésére. Tegnap sokan keresték fel a környéket. Gyönyörűen repültek lefelé a hegyoldalokon a szánók, némely helyen az apróbb tavak befagytak s ezeken vígan folyt a koresolyázás, esuszkálás. A hegyek között tegnap is erősen hullottak hópelyhek, amelyből Fiuméra is jutott valami. Itt a város belsejében is meg lehet érezni a kemény telet. A hideg óráról-órára elviselhetetlenebbé válik.

— **Félévi börtön a Danubius-gyári katasztrófaért.** Legutóbbi számunkban a délben felfüggesztett és délutánra halasztott törvényszéki tárgyalásról számoltunk be. A délután 3 órakor megnyitott folytatolagos tárgyaláson elsőként Budigam József és Celligo Vencel mérnököket hallgatták ki. Mindketten azt vallják, hogy a leszakadt állvány rosszul volt alátámasztva, amennyiben három erős oszlopnak kellett volna az állványt tartania, ehelyett azonban csak kettő volt. A Budapesten készült tervrajzban és három oszlop van felvéve. Ezt a harmadik oszlopot azért nem állították fel, mert éppen egy sín pár közepébe esett volna. A tervrajz készítőjét azonban senki sem figyelmeztette arra, hogy az állvány alatt közlekedő sínek vannak. Az állvány gerendái a sok használat folytán nem voltak elég erősek és emellett még göresesek, porhanyósak is voltak, ami szintén esőkentette az állványgerendák állóképességét.

A védő félbeszakítja a szakértő mérnök előadását azzal a kérdéssel, hogy köteles lett volna-e Danubius-gyár az állvány építésére a városi középítési hivataltól engedélyt kérni.

Az elnök megtagadja a kérdés feltevésének jogosságát, mert nem tartozik a tárgyhoz.

Azután a törvényszéki orvosok mondják el hosszasan jelentéseiket a meghalt és életheben maradt áldozatok sérüléseiről.

Az ügyész vádbeszéde és Adelsfeld Friedrich dr. ügyvéd védőbeszédének elhangzása után a törvényszék visszavonult. Rövid tanácskozás után Gerla Félixet hat havi börtönre ítélte, amiből 13 napot kitöltöttnek vettek. Ugy az elítélt védője, mint az ügyész feleltek. Gerlát ideiglenesen szabadlábra helyezte a törvényszék.

— **Elfogták a késelő fölművest.** Megirtuk, hogy a Sveti Juraj melletti Devceici faluban Devceich Adám földműves konyhakéssel súlyosan megsebesített egy Majetich Bara nevű leányt s a tett elkövetése után elmenekült. A gyilkos Fiuméba jött, itt tegnap a városi rendőrség egyik detektívje elfogta.

Utólag azt jelentik, hogy az orvosok véleménye szerint a leány aligha marad életben. Devceichet Ottoesába fogják kísérni.

— **Baleset a Danubius-gyárban.** Szombaton délután ismét baleset történt a Danubius-hajógyárban. Diracca Román 18 éves munkás lezuhant egy állványról. Beszállították a kórházba, ahol az orvosok megállították, hogy mellén súlyos zúzódásokat szenvedett, de nincs kizárva, hogy belső sérülései is vannak.

— **Abbázia idegenforgalma.** Jan. 1-től 7-ig Abbáziaiba érkezett 197 fürdővendég és 65 átutazó, összesen 262 személy. Jan. 7-én a jelenlevő fürdővendégek száma 829 volt.

— **Az abbáziai Szegő szanatoriumba** a múlt héten a következő vendégek szálltak meg: szepesbélai dr. Lers Vilmos államtitkár családjával, Kelemen László Budapest; Jánossy Leó főhadnagy Szeged; Weiss Sándor Pozsony; Bródy Sándor Budapest; Mirko Jenko Belgrád; Löwinger Gyula, Korányi Kálmán Budapest; Mayrhofer Leo Bécs; Rosca Nadia Bukarest.

— **A kikötőből.** Január 10. Érkezett: Dalmatia osztrák gőzös Alexandriából, 3909 bál dohánynyal, 500 zsák korpával, 406 zsák valloneával, 20 hordó borral, 11 bál bérrel és 100 zsák fűgével; Saxonia angol gőzös

Liverpoolból, üresen; Carola magyar gőzös Cataniából, üresen; Concordia olasz gőzös Arsából, üresen; Duna magyar gőzös Rouenből, 780 zsák maggal, 100 zsák babbal és 40 zsák pamuttal; Ampelea osztrák gőzös Vिला Arsából, 2130 tonna kénnel; Ferenc József Király magyar gőzös Glasgowból, 3400 láda varrógéppel, 450 hordó olajjal és 40 tonna vegyes áruval; Széll Kálmán magyar gőzös Antwerpenből, üresen.

Indult: Jadran osztrák gőzös Makarskába, 10 tonna vassal, 10 tonna fával és 40 üres hordóval; Barletta olasz gőzös Vencébe, 180 zsák cukorral, 15 tonna fával és 20 hordó olajjal; Urano osztrák gőzös Konstantinápolyba, 280 tonna cukorral, 60 tonna rizsszel és 115 láda üvegáruval; Bregenz osztrák gőzös Alexandriába, 1100 tonna cukorral, 70 tonna fával, 50 tonna rizsszel, 125 láda üvegáruval.

— **A Ferenc József Király Fiumében.** Az Adria tengerhajózási rt. Ferenc József Király nevű új gőzöse, amelynek utjáról már több ízben irtunk, tegnap megérkezett Fiuméba. A hatalmas s úgy külsejében, mint belső berendezésében impozáns hajót a tegnapi nap folyamán igen sokan megbámulták a Rudolf-mólón, amelynél horgonyt vetett.

A Ferenc József Király a Clyde Shipbuilding & Co Ltd. hajógyárban Port Glasgowban épült. A hajó személyszállítási berendezéssel van ellátva. Próbajaratán 14.9 tengeri mértföld óránkénti átlagos menetsebességet ért el s építés alatt levő két testvérhajójával együtt a társaság észak-északnyugotafrikai, teneriffai, las-palmasi vonalán fog közlekedni. Fiuméből január hó 26-án fog első útjára elindulni. A Ferenc József Király hossza 116 méter, szélessége 14.1 méter, a felső fedélzetig terjedő magassága 7.6 méter, ürtartalma 3500 regiszter tonna. 3600 lóerős gépe négyszeres terjeszkedésű, amely a Jarrow, Schlick & Tweedy-féle kifogástalanul bevált rendszer folytán a hajó rezgését megakadályozza. A gőzt négy kazán szolgáltatja, 15.8 atmoszféra feszüléssel. A főgépeken és a hozzájuk tartozó szivattyukon kívül a segéd-, hűtőgépeknek, ivóviz-tisztítóknak stb. egész sora áll rendelkezésre. A szükséges villamos áramot a dinamogépek szolgáltatják. A drótnélküli táviró berendezés lehetővé teszi a hajón tartózkodóknak a szárazfölddel való állandó összeköttetést. Az állomások úgy vannak berendezve, hogy üzemképesek még olyankor is, amikor a gépház vízzel van telve s így tengeri veszély esetében haladéktalanul és bármikor kérhet a hajóvezető segítséget.

— **A horvátországi rendőrség államosítása.** Zágrábból jelentik nekünk: A horvát országi városi rendőrségeket legközelebb átszervezik országos rendőrséggé. A báni kormány már legközelebb az országgyűlés elé terjeszti az erről szóló autonóm törvényjavaslatot. Zágráb város rendőrségét már előzően átszervezik s a királyi biztosság idején több más város rendőrségét is állami felügyelet alá helyezték. Ez az intézkedés annyira bevált, s a közbiztonság annyira megjavult, hogy most maguk az érdekelt városok kérték a báni kormánynál rendőrségük végleges átszervezését.

— **A Máv. tarifaemelésének eredményei** Tudvalevő, hogy a m. kir. államvasutakon 1912. július 1-ével a személydijszabásokat jelentősen felemelték. A tarifaemelés eredményei, a „Pénzügy és Közgazdaság” illetékes információja szerint az alábbiakban foglalhatók össze: a személyforgalomból eredő összes bevételek az 1910. évi július 1-től, 1911. június 30-ig terjedő 12 hónapban 85 millió 850.000 K-ra, 1911—12-ben 92.603.000 K-ra, míg a legutóbbi 1912—13. évben 102

millió K-ra rugtak. Ennélfogva a bevételek emelkedése az előző évekkel szemben és pedig 1910—11-ben 5.68 millió K-t (7.1%-ot), 1911—12-ben 6.78 millió K-t (7.9%-ot), míg az előző évben, amikor az új személydijszabás már érvényben volt, 9.366.082 K-t tett, a mi 10.1%-os emelkedésnek felel meg.

— **Csalás a munkásbiztosítópénztár kárára.** A törvényszék ma délelőtt egyhavi fogházra és 60 korona pénzbüntetésre ítélte Berutti Józsefet, aki okirathamítás útján 22 koronával megkárosította a kerületi munkásbiztosító pénztárt.

— **Elítélt tolvaj.** Speranza Mátyás a Csongrád hajóstársaság volt pincére, december 6-án 10 asztalterítőt lopott a társaság kárára. A törvényszék enyhítő körülmények figyelembevételével 14 napi fogházra ítélte a tolvajt.

— **Tengerit lopott.** A rendőrség letartóztatta Miskirics Károly 23 éves selcei születésű egyént, aki az Ungaro-Croata hajóstársaság kárára egy zsák tengerit lopott.

— **Magyar feltaláló és a dróttalan táviró.** Markoni esodás találmányának fontosságát nem kell, annak jövődjét pedig alig lehet méltatni. Már az orosz-japán háború izelítőt adott abból a gyökeres változástól, melyet a dróttalan táviratozás a hadviselésben előidéző és még közelebb hozta hozzánk ennek a változásnak a képét a most lezajlott balkáni háború. Azt a hatalmas perspektívát, melyet a markonigram jövője tár elénk, ma még elhomályosítja a találmányának az a fogyatkozása, hogy csupán két állomás érintkező eszközének nem lehet használni, mert táviratot a meghatározott körzeten belül levő valamennyi állomás felfogja. A fejlődésnek az lesz a legközelebbi foka, ha a leadó állomás közléseit egyedül az az állomás veszi föl, amelynek szánták. Arról értesülünk, hogy ez az újítás a dróttalan táviratozásnak ez a tökéletesítése már megvalósult, és hogy a feltalálója magyar ember. Pongrácz István markonista. Pongrácznak hosszas kísérletezés után sikerült olyan módosítást szerkesztenie, mellyel minden Markoni-gép fölszerelhető és mely lehetővé teszi, hogy a táviratokat csak az illetékes állomás foghassa föl.

— **Életveszélyes gyermekjáték.** Szombat este 7 órakor induló hajóval akart Abbáziaiba menni Münz M. ottani kereskedő. Mielőtt felszállt volna a hajóra, hátra tett kezekkel a Dániel-móló felé sétált, ahol két utca gyerek játszadozott. Egyszerre lövés dördült el a háta mögött. Münz a dördülés után erős ütést érzett a két kezén, majd az éles fájdalom folytán hagosan feljajdult. A gyermekek erre futni kezdtek. A megsérült ember meg is fogta az egyiket, de a fájdalom miatt nem tarthatta erősen s a frnak sikerült elfutnia. A 118-as számú rendőr a panaszra azt mondta, hogy „hát nem lehet tenni semmit, mert a gyermekek játszottak.” Jelentést sem tett. Münzöt az abbáziai mentők vették ápolás alá.

— **A rendőr ellen.** Miletich és Kramperger haditengerészeti közlegények ma éjjel nagy zajt csináltak mulatozásukkal az óváros egyik mulatóhelyén. A közelben posztoló rendőr bement a helyiségbe és csendre intette a két haditengerészt, mire ezek feleletül még nagy lármázásba fogtak. A rendőr ekkor felszólította őket, hogy kövessék a rendőrségre. Minthogy nem akartak engedelmességni, a rendőr karonfogta az egyiket, hogy bekísérje a rendőrségre. Alighogy elhagyták a mulatóhely kapuját, a rendőr által kísért matröz ütni és rugni kezdett, hogy kiszabadítsa magát, ezalatt a másik kirántotta bajonettjét, amelylyel megfenyegette a rendőrt. A veszedelemben forgó rendőr sipjába fújt, mire csakhamar ott termett két másik közrendőr s ezek segítségével sikerült a két duhaj embert megfékezni s a rendőrségre hurcolni. Onnan haditengerészeti őrzővitte el őket.

— **A nagyvilági hajóforgalom.** Az Adria magyar királyi tenhenhajós részvénytársaság január 26—30-án Fiuméba esedékes Kálmán Király gőzösét vagy helyettesét Londonba és Leithbe fogja indítani. Egyben fölemlítjük, hogy az Adria február hónapban a következő gőzöket szándékozik Fiuméből indítani: Lisszabonba, Leixoeszban a Deák február 8/11. esedékes; Bordeauxban a Stefánia február 8/11. esedékes; Rotterdamban, Antwerpenben a Jókai február 8/11. esedékes; Londonban a Báthori február 11/14. esedékes; Livornóban, Braziliában a Balaton február 11/14. esedékes; Ronenban, Glasgowban a Báró Kemény február 14/17. esedékes.

— **A visszavándorlók kesergése.** Vízkezeszt napján nagy sereg sürgött-forgott a pályaudvaron. Nagy festett ládákat cipeltek, meleg posztóruha fődte a testüket. Messzi utról jöttek amerikai visszavándorlók, többnyira balatonmenti földmivesek voltak. Beszélgettünk velük, míg a vonatjukat várták. Szomorú, elkeseredett emberek. Egy falusi bognár volt köztük, értelmes munkás: Korodi Sándor a neve s három év előtt került ki Amerikába. Keserűen beszél:

— Nem lehet kint már egy centet se megtakarítani. Egy nyakkendőgyárban dolgoztam, mikor kikerültem, ahol 3000 munkás volt s alig két hét múlva hétszázra apadt le a számuk. Hat dollár a heti bér, de mivel tizezer számra jelentkezik újabb munkás, lenyomják öt, négy, sőt három dollárra is. Persze, kapva-kapnak az éhbér után is, csak hogy éhen ne haljanak. A gyáros, az meg csak munkást akar, minél olcsóbban és mivel kap, kénytelenek vagyunk az olcsóbb bér mellett ugyanannyit dolgozni mint amennyit hetekkel ezelőtt dupla bérért végeztünk. Megtakarítani csak az tud, aki 15 centből megél egy nap s aki huszonötöd magával alszik a burdos odujában. Három dollár volt a bérem és kosztért lakásért négy és fél dollárt fizettem. Persze az olcsó burd nem jó, csak a tótnak, meg az oroszoknak. Európai ember el nem bírja.

Egy őszödi ember veszi át a szót:

— Volt a Pannonia hajón 140 olyan munkás, akiknek nagy része négy napig volt Amerikában. Mikor megérkeztek, elmentek régi helyeikre, hogy beálljanak munkába. A régi helyen azonban csöndes volt a gépház. Hónapok óta szünetel a munka. Ha van pénztek — mondták a gyárban, — ne várjatok, menjetek vissza.

A fehér kert, — meséli egy másik — ahol a magyarok laknak, tele van nyomorék magyar koldusokkal. Ceruzát, cipőzsínort meg levelezőlapot árulnak az utcán.

Egy óráslégény is volt a visszavándorlók között: Nova Endre.

— Hát maga miért jött vissza?

— Muszáj volt. Egy barátom esalt ki, aki tíz éve lakik Amerikában. Heti 16—18 dollárt keresett Kaliforniában. Volt megtakarított pénze is. Az oroszok meg a kulik azonban lenyomták a béreket. Munkanélkül maradt s pár hónap alatt megette a pénzét. A végén én adtam neki tíz dollárt kölcsön.

A visszavándorlók közül egy ember hozott haza pénzt. Tóth Istvánnak hívják, Városhidvegről való. Egy vasgyárban dolgozott. A gép leszakította a jobb lábát. Kapott 500 dollár kártérítést. A felét az ügyvédje tette zsebre, a másik feléből élt, meg hajójegyet vett s maradt 40 dollárja a fél-lábéért. Ez volt a haszna a kivándorlásból.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: A briganti leánya, háromfelvonásos nagyhatású dráma. Pasquali-film.

— **Kereskedők Aranykönyve** név alatt egy hasznos könyv hagyta el a sajtót, mely a kereskedőket érdeklő fontosabb törvények nek rövid, de szabatos ismertetését és egyéb a gyakorlati életben szükséges tudnivalókat foglal magában. A könyvet „Az Üzlet” olvasói ajándékképpen kapják. Ezen dr. Radványi László szerkesztésében megjelenő szaklap kiadóhivatala (Budapest, VI. Izabella-utca 94.) az érdeklődőknek a lapból ingyen küld mutatványszámot.

— **Az Osztrák-Lloyd januári menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből. hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előírt összes kikötők részére.

A görög-levantei A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előírt összes kikötők részére.

A szíriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előírt összes kikötők részére.

Océánszolgálat: A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előírt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján s nappal meghosszabbítottak.

Földközi tengeri szolgálat: A görög levantei A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Haidar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Batum.

Görög levantei B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizet és rakodnak a menetrendben előírt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő Trebisonda, Bizet és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Sorai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolis, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Nicolajeff.

Sorai B vonal: Alexandria, Port-Said, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolis, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Océánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shangai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

—o—

TŐZSDE.

	Ján. 10 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	839.—	842.—
Osztrák hitelrészvény	635.—	636.—
4%-os koronajáradék	83.—	83.—
Osztr.-magy. államvasut	713.50	714.50
Jelzálogbank	435.50	436.50
Leszámitolóbank	517.—	517.—
Hazai Bank	288.50	288.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	529.75	530.—
Rimamurányi	640.50	642.—
Salgótarjáni	738.50	738.—
Közuti Vasut	621.50	621.—
Városi Villamos	333.50	323.—
Adria	572.—	—
Déli Vasut	104.50	—
Magyar Cukoripar	2530.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.51	11.56
Buza májusra	11.53	11.58
Buza október	10.72	10.75
Rozs áprilisra	8.80	8.85
Rozs októberre	8.50	8.52
Zab októberre	7.62	7.77
Zab áprilisra	7.63	7.65
Tengeri májusra	6.78	6.63
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	634.75	634.50
Magyar hitelrészvény	840.—	840.—
Osztrák magyar államvasut	713.—	713.50
Déli Vasut	104.75	104.75
Alpesi	802.—	804.—
Skoda	770.50	772.—
Osztr. koronajár.	83.65	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köté- sek átlagart.
Fiumei 4%-os köicsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gözhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	293.—
Navigazione Libera Triest	619.—
Osztrák Lloyd	620.50
Stabilimento Tecnico	9775.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	400.—
I. Trieszti Rizsgyár	355.—
„Kerka” dalurát vízművek r. t.	439.—
Spalato Portland Cement	352.—
Assicurazione Generali	850.—
Riunione Adriatica	3730.—

—o—

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estétként **BARCZA JENŐ** hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: **BUDAI KÁROLY.**

Dominók

teljesen újak, urak és hölgyek számára, jutányos áron kölcsönbe adatnak.

VAJDA JÁNOS, uri és női szabónál
Corso 10. sz. (Telef. 17-63.)

Varnai tudó

jobb gyermekleány

kerestetik azonnali belépésre. Via Industria
7. szám III. emelet.

Hivatalnoknőnek

ajánlkozik könyvvitelhez, gépiráshoz, és gyorsíráshoz értő, szép kézírással bíró magyar nő. Szíves meghívásokat „Hivatalnoknő” jeligére a kiadóhivatalba kér.

Távirat — Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 12. A képviselőház a karácsonyi és újévi szünet után ma ült össze ismét. Ugy a munkapárt, mint az ellenzék tagjai nagy számban jelentek meg a Házban.

Beöthy Pál elnök negyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. A napirenden a sajtójavaslat folytatódó tárgyalása van. A javaslat ellen első szónoknak Bakonyi Samu szólalt fel. Nem érti, miért oly sürgető a kormányban a sajtójavaslat tárgyalása, holott az sem a munkapárt választási programjában, sem a trónbeszédben nem volt a jövő feladatai közé kitűzve. A kormány egyszerűen becsüppeszi most ezt a javaslatot, hogy betetőzze vele a reakció munkáját, melyet a törz-választójogi törvénnyel és az esküdttszéki intézmény megnyirbálásával megkezdett.

Bakonyi után Kállay Ubul és Rácz Endre beszéltek a javaslat ellen.

Khuen-Héderváry és Tisza nyilatkoznak,

BUDAPEST, jan. 12. Khuen-Héderváry ma megjelent a képviselőházban és kijelentette, hogy minden róla terjesztett híresztelés alaptalan. Tisza István a folyosón nyilatkozott a románokkal folytatott tárgyalásokról és ezeket mondta: Szó sincs arról, hogy olyan közjogi engedményeket tennék, melyek a magyar állam magyar voltát kérdésessé tehetnék. Sem oláh főispánokról, sem a kontingált oláh mandátumokról nem volt és nem lehet szó. A román nemzetiségű képviselőknél is nagy a békehajlam és mi szívesen mutatunk előzékenységet jogos kívánalmaik teljesítésére, hogy megszüntessük a külön pártot és megnyerjük őket a nemzeti munkapárt számára.

A szabor ülése.

ZÁGRÁB, jan. 12. Ma délelőtt fél 11 órakor nyitották meg a sabor ülést, melyen megjelent báró Skerlecz Iván bán és nagyhatású beszédet tartott. Utalt az ezer éves kapcsolatra Magyar- és Horvátország között és az Unio további tökéletesen hívének vallotta magát. Szavait minden oldalról nagy tetszéssel fogadták. Azután a bán több törvényjavaslatot terjesztett be.

Tisza István Zágrábban.

BUDAPEST, jan. 12. Tisza István gróf miniszterelnök, ki tudvalevőleg e hó 17-ére Fiuméba érkezik, utközben 15-én kiszáll Zágrábban, ott a bán vendége lesz. Estére megjelenik a horvát nemzeti színházban, hol tiszteletére diszeloadás lesz.

A román paktum ellen.

KOLÓZSVÁR, jan. 12. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet (Emke) főtanácsa tegnap vasárnap ülést tartott és ezen élesen tiltakozott a veszélyeztetett erdélyi magyarság nevében a románokkal kötendő paktum ellen.

Kossuth Ferenc súlyos beteg.

BUDAPEST, jan. 12. Tegnap óta Kossuth Ferenc ismét súlyos beteg. Vasárnap reggel negyed kilenckor Kossuth felkelt és borotválkozni akart. Hirtelen rosszul lett és eszméletlenül esett össze. Jakab titkár és szolgálja ágyba fektették a még mindig ájult embert és Herzl meg Müller tanárokat hívták. Kossuth nagysokára magához tért. Az elősietett orvostanárok nagyfokú szivgyöngeséget konstataáltak és a leggondosabb ápolást írták elő. Este felé kissé jobban lett a nagybeteg, de ma reggel ismét rosszabbra fordult az állapota. Délelőtt 10 órakor konziliumot tartottak az orvosok a beteg ágyánál.

Kossuth állapota igen súlyos; légzési zavarok és fuldoklási rohamok bántják és egyre ájuldozik.

Kossuth megházasodott.

BUDAPEST, jan. 12. Kossuth Ferenc tegnapi rosszullete után ma jobban érezte magát és ezt az alkalmat felhasználva a polgári és egyházi hatóságok dispensációjával, ma délelőtt 12 órakor, a Gesham-palotában levő lakásában, házasságot kötött özv. gróf Benyovszky Sándornéval. Tanúk voltak a vőlegény részéről Apponyi Albert gróf, a menyasszony részéről Kvassay Jenő miniszteri tanácsos. A polgári szertartás végeztével a IV. kerületi plébános egyháziilag is megáldotta a frigyvet.

Tüntető diákok.

BUDAPEST, jan. 12. A Szabad Liceum Széchenyi osztályában előadást tartott dr. Simon Elemér munkapárti képviselő. Alig kezdte el előadását, ilyen közbeszólásokkal zavarták: Mi van a sóval? Hogy állnak a kártyák? és egy adott jelre minden oldalról óeska kártyákat dobtak feléje. A képviselő a tanári szobába menekült, onnan a rendőrségre telefonált segítségért, a rendőrök megérkezéig azonban a tüntetők szétoszlottak.

Lónyay gróf kalandja.

GENUA, jan. 12. Két elegáns urat a rendőrség letartóztatott, mert vasuti tolvajoknak nézték őket. Az egyik mint belga gróf igazolta magát, a másik mint gróf Lónyay Elemér, Stefánia főhercegnő férje legitímálta magát, mire mindkettőt bocsátnatkérések között szabadonbocsátották.

A kosárban talált női holttest.

BUDAPEST, jan. 12. Tegnap és ma egész napon lázasan folyt tovább a nyomozás a Margit-rakparton kifogott kosárban talált női holttest ügyében. A holttestet tegnap hatóságilag felboncolták; a halál okául fulladást állapítottak meg, mely valamely lágy tárgytól, valószínűleg a nyak körül esavart kendőtől származhatott. A nő bizonyára ellenállott, mivel a jobb karján megvan a nyomai annak, hogy erőszakkal lefogták. A rendőrség véleménye szerint egy ember is végezhetett vele.

BUDAPEST, jan. 12. Lázas munka után ma délig sikerült a rendőrségnek némi világosságot vinni a szombat reggel talált női holttest ügyébe. Megjelent ugyanis Tárján Vilmos hírlapíró és egy fiatal ember a nyomozást vezető detektív főnöknel és bejelentették, hogy a megölt nőben határozottan felismerték Turesányi Emília rendőri felügyelet alatt álló nőt, akit az éjszakai Budapest a „mágnás Elza” néven ismert. A nő néhány év előtt került Budapestre és egy éjjeli vendéglőben volt felirónő. Majd egy gazdag bécsi gyárosnak lett a barátnője, aki Budán házat vett neki. A jelentkező fiatalember Turesányi Emília fivére és szintén határozottan felismeri a holttestben a nővérét, Turesányi Emíliát. A gyilkos kiléte felől azonban még mindig teljes a bizonytalanság.

Katasztrófaszerű havazás.

MÜNCHEN, jan. 12. A bajorországi vasutak nagy késésekkel közlekednek. Egy nagyobb vasuti állomás közelében elakadt a gyorsvonat a hóban. Egy kiségitő vonatot küldtek oda, de az is felakadt és nem tehetett semmit. Mozdonyokat küldtek ezután segítségül, amelyek még most is dolgoznak az elakadt vonatok kiszabadításán.

Stiftet kivégzik.

SZERAJEVO, jan. 12. Stift Ferencet sikerült újból elfogni és a fogságba visszavinni. Stift mint izgató járta be a bosnyák vidékeket és háborúra izgatta fel az embereket. Nagy vérengzés származott izgatásai nyomán. A törvényszék Stiftet halálra ítélte. A halálos ítélet végrehajtása még e hét folyamán megtörténik.

Rémuralom Macedóniában.

BERLIN, jan. 12. A Wossische Zeitung közlése szerint Macedóniában a szerbek rémuralmat gyakorolnak, eltüntetnek mindent a föld színéről a mi bolgár, lerontják a zöld tetejű házakat azon okadatulással, hogy a bolgár színekre emlékeztetnek, a bolgár kereskedőkre 100 százaléknyi adót vetnek ki, a bolgár felírásokat eltüntetik és megtiltják a bolgár beszédet. Akik vakon nem engedelmessékednek azokat kivándorlásra kényszerítik.

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zará, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak: Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Különféle butorok azonnal eladók egy régi íróasztal stb. Megnézhető reggel 9 órától délután 5 óráig. Via Pomerio 16. szám III. emelet jobbra.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés a-zonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkei s szépítőeszközök stb. sfb.

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquadotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az újonnan átalakított, jól ismert

AL TAMBURINO

Via Lod. Kossuth (a postaépület mellett.) vendéglőt saját szobáimra átvetttem. Kitűnő konyha, iztriai és dalmat borok, Puntigam sör.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGADOK.

Számos látogatást kér

FRANCOVICH ROBERT.

KÖZGAZDASÁG.

—«O»—

+ **A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság** hajói közül Attila gőzös Fiume—ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, Augusztia Főhercegnő gőzös Anconában rakodik ki, Corvin gőzös Konstanza és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Várna és Burgas kikötők érintésével, Erdélyi gőzös Buenos-Ayresban rakodik ki, Gróf Tisza István gőzös Fiumében rakodik ki, József Ágost Főherceg gőzös ausztrália—fiumei útján érintette Colombo kikötőjét, Kárpát gőzös penarth—buenosayresi útján érintette Madeira kikötőjét, Kelet gőzös Konstanza és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Várna és Burgas kikötők érintésével, Kossuth gőzös Velencében rakodik ki, Orsova gőzös utban van Barryből Génua felé, Tátra gőzös Imminghamban rakodik Fiume részére, Turul gőzös Fiume—ausztráliai útján érintette Perim kikötőjét.

+ **Ellentét a Hapag és a Lloyd között.** A Poolban dúló viszályról a Norddeutscher Lloyd vezetősége a következőkben nyilatkozik: A Hamburg—Amerika vonalnak a quatafelemelésre irányuló törekvése megbeszélés tárgyát sem alkothatja meg mindaddig, míg megfelelő rekompenciát adni nem hajlandó. Az eddigi tárgyalások folyamán a Lloyd már hajlandó lett volna magát egy választott bíróság döntésének alávetni, de ettől el kellett állania, mert a Hapag minden rekompenciái elől mereven elzárkózott. A Lloyd azt is ajánlotta, hogy az „Imperator” beállításával nyert újabb forgalmi adatokat is vegyék számításba, amit viszont a Hapag utasított vissza. Erre a tárgyalások megszakadtak s a helyzet kiéledését legjobban a Hapag fuvardíjleszállítása jellemzi.

+ **Osztrák kiviteli akció Albániába.** Az alsóausztriai iparosok tegnap Bécsben népes gyűlést tartottak, a melyen arról tanácskoztak, hogy miként irányítsák az osztrák kivitel Albániába. Mindenekelőtt szükségesnek és sürgősnek mondták az osztrák iparcikkek küldését a valonai mintaraktárba, még pedig legkésőbb március hónap elejéig. Egy Siebert nevű ur, a kinek Valonában háza van, hajlandónak nyilatkozott Alsóausztria képviselőjének átvételére. Ugyan csak ez az ur kifejtette, hogy leginkább oly cikkek küldendők, a melyek családi használatra alkalmasak, tehát lakásberendezés, ruha, fehérnemű, konyhaeszköz és más efféle. Albániában igen nagy a hajlandóság Ausztria és Magyarország iránt. Mindenesetre igen jó minőségű áru küldendő. A viszonyok Valonában ma még primitívek, hisz, például a kikötőtől a városba csak egy igen hosszú szárazföldi út vezet és Alsóausztria

tartomány szándékszik ott társaskoeshiközlekedést létesíteni. Ime röviden az osztrákok akciója, mely nekünk is irányítóul szolgálhat. Hisszük is, hogy a kiket illet, a magyar iparosok és kereskedők és első sorban az erre hivatott magyar-bosznia-hercegovinai középpont minden késedelem nélkül hozzáfognak a magyar gazdasági érdekek gyakorlati érvényesítéséhez Albániában.

+ **Drágább lesz a kávé.** A brazilai kormány képviselője dr. Prado jelentése szerint a valorizáció jelenlegi készletéből nem boesátanak ebben az évben további mennyiséget eladásra. A kávétermés jelenlegi brazilai készletét 950.000 zsákra becsülik. Így azután előrelátható, hogy ez évben a kávé ára drágább lesz.

+ **Az Adria Magyar Királyi Tengerhajós Részvénytársaság** hajóinak mozdulatairól a következő távirati értesítéseket vetjük: az Adria Nizzában berakodik hazafelé B vonalon. Az Andrassy Maltában berakodik Marseille és Spanyolországba A vonalon. Az Arad január 9-én indult Fiuméből Maltába, Sfax és Bordeauxba. Az Árpád Messzinában berakodik Marseillebe B vonalon. A Balaton január 6-án indult Cardiffból Milazzóba. A Báro Fejérváry január 5-én indult Fiuméből Lisszabon-, Leixoesz-, London-, Rotterdam és Anverszbe. A Báthory január 8-án indult Bordeauxból Glasgowba, hol Malta és adriai tengerbe fog rakni. A B. Kemény január 6-ika óta Anverszben kirakodik, onnan Leithbe megy. A Buda II. Rio de Janeiroban kirakodik. A Carola Triesztben berakodik északafrikai vonalon. A Deák január 7-én indult Bordeauxból Svanséába, hol Velencében fog rakni. A Duna január 6-ika óta Anconában berakodik, onnan Fiuméba megy. A Ferenc József Király január 8-án indult Maltából Fiuméba. A Ferenc Ferdinánd december 1-én vizre bocsátatott. A Jókai december 31-én indult Rioból Oránba, Algir, Malta, Fiume és Triesztbe. A Kálmán Király január elseje óta kirakodik és berakodik Marokkóban. A Kassa Marseilleben berakodik Spanyolországba A vonalon. A Kolozsvár Tuniszban berakodik kifelé északafrikai vonalon. A Lederer Sándor Palermóban berakodik Marseille és Spanyolországba A vonalon. A Matlekovits január 6-ika óta Benghaziban van lybiai vonalon. A Mátyás Király Cataniában berakodik B vonalon. A Nagy Lajos január 6-ika óta Fiumében berakodik Palermo, Lisszabon, Leixoesz és Anverszbe. A Rákóczi január 9-én indult Triesztből Marseillebe B vonalon. A Stefánia január 4-én indult Rouenből Svanséába, hol Velence részére fog rakni. A Szápáry Bariban berakodik lybiai vonalon kifelé. A Széchényi január 8-án indult Maltából Fiuméba lybiai vonalon. A Szeged december 20-ika óta Génuaiban berakodik Braziliába. A Széll

Kálmán december 18-ika óta Velencében kirakodik. A Szent István január 7-én indult Fiuméből Palermo, Bordeaux, Rouen Rouen és Glesgowba. A Szent László Fiumében berakodik Marseille és Spanyolországba A vonalon. A Tibor január 4-ike óta Triesztben irakodik. A Tisza január 6-án indult Kartagenából Maltába hazafelé északafrikai vonalon. A Zichy Cataniában berakodik hazafelé A vonalon. A Zrinyi Nápolyban berakodik hazafelé A vonalon.

+ **Az Atlantica Tengerhajózási R.-T.** hajói közül az Atlantica elhaladt Tanger mellett Port-Szaidba, a Budapest Brailában rakodik Hamburg részére, a Fiume utban Rotterdamból Várnába, a Gróf Khuen-Héderváry utban van a Tyneből Konstanza, G. Serényi Béla utban van Rotterdamból Emdenbe, a Hunnia utban van Maltából Rotterdamba, a Kossuth Ferenc Szulinában rakodik Rotterdam részére, a Magyarország Brailában rakodik Rotterdam részére, a Morawitz Fiumében kirakodik, a Polnay elhaladt Gibraltár mellett Bourgesba, a Szechenyi Brailában rakodik Anversz részére. Az Atlantica által bérelt Aikaterina Odesszában rakodik Konstantinápoly részére.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István Dupla-malátasört

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Nooraen tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszre és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Január 1-től január 15-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződötett elsőrangú attrakciók fellépte.

!-:-: **MOZGÓ FÉNYKÉP.** !-:-: Előadás után kabaré szabad be-
menettel.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz csak ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakóhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII., Szigetvári-u. 16. sz.

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerzhető be az EREDETI MINŐSÉG.

Kapható Fiumében: **A. CORTE** illatszertárában.

Elsőrendű szalon-köszén

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett

Aprított tűzifa 2 kor. 60 fil.

métermázsánként tejes fuvarokban (körülbelül 22—25 mm.) házhoz szállítva.

Aprított tűzifa kicsinyben zsákokban 5 korona métermázsánként házhoz szállítva.

Koksz (pirszén) faszén mindenféle tüzelő anyagok nagy raktára.

Braun Bernát és Társa Fiume

Via Stefano Türri sz. 5. (Saját ház)

Telefon számok: 528. és 16-75.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes szemly- és áruforgalom, Északamerika Dél-Amerika, Kanada, Görögország, Itália és Északafrika felé.

Személyszállítás Newyorkba

Dalmácia, Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érintésével a Martha Washington gőzessel **jan. 17-én**

Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érint. az Argentina gőz. **jan. 24-én**

Személyszállítás Buenos-Ayresbe:

Spalato v. Gravosa, Durazzo v. Valona, Patrasz, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo az Eugenia v. más gőzessel **jan. 17-én**

Spalato v. Gravosa, Durazzo, v. Valona, Nápoly, Barcellona, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo érintésével a Laura gőzessel **jan. 28-án**

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

Megszabadul a gondoktól

ha egy szórakoztató hangszert hozat **Wagner, Hangszer-Király-tól Budapest, Hegedű, 16 drb felszereléssel 12 kor. Tárogató, billentyűkkel 16 kor. Amerikai gitár citera, kottákkal 16 kor. Családi hangversenyharmonika 16 kor. Mondolin vagy gitár 16 kor. Ebenfa tuvola 1-3 minőségű 16 kor. A milánói, parisi és londoni kiállításon aranyérem- és érdemkeresztel kitüntetve. — Javítási szakműhelyek ingyen! — Óvas! Ügyeljünk a Wagner névre és a 15-ös házszámra.**

Ujságkihordó fiukat vagy asszonyokat jò fizetéssel felvesz.

A TENGERPART kiadóhivatala.

ŠIKIĆ G.

könyv- és papirkereskedő, **FIUME.**

A görög-keleti hitközség házában Kossuth Lajos-u. 9 sz. (A vilamos megállóhely közelében).

Ajánlja nagy raktárát kereskedelmi könyvekben, az 1914-évre való reklamnaptárakban- és blokkokban.

Kedvező alkalom kereskedők és iparok részére.

Gyári árak.

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefono 11-89.

Új nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N.o 2 a Dániel mölővel szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok. ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görzsi asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

Még csak rövid ideig! Kobrak-cipők 25-50 százalék edgedményen!

Megérkeztek a valódi amerikai **Barry-cipők** Kizárólag árusítja:

Fiume Corso 46 Vertes S. cipőraktára Tel. 10-01.

Tungstram lámpa darabja 1.20 K.

Elvállalja gáz- és villanyvilágítás, valamint vízvezeték bevezetését. Nagy raktár a gázvilágításhoz szükséges eszközökben, padlók, automobilon s más gépek részére való olajakban. Fichtolin készülékek, gazolin, petróleum és naftára járó gépek. Legújabb gyártmányok. Árusítás kicsinyben és nagyban igen jutányos árak mellett.

Kedvező fizetési feltételek.

BARBETTI ÁGOST - FIUME

Táviratcim: BARBETTI Via R. Sanzio. Telefon szám 14-55.

Méz

különlegesség kicsinyben és nagyban, nagyobb vételnél jelentékeny árengedménnyel kapható

Fleischhacker C. tejsarnokában

Fiume, Piazza Elisabetta. — Naponta friss bécsi kolbász.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - tássaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik

NEMES bazár, Fiume

VIA FIUMARA 15.

Üzletátalakítás miatt az összes raktáron levő cipő, játékaru farsangi ajándéktárgyak stb. stb. mélyen leszállított árak mellett adatnak el.

Ritka alkalom!

Magyar cukrászda Abbaziában
Reichsstrasse 39 villa Shanzer.

Kizárólag természetes teavajból készített elsőrendű cukrászsütemények. Rendelések házhoz szállítva gyorsan eszközöltetnek.

Kávé, csokoládé, frissítő italok.

Egy tisztességes

ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART

kiadóhivatala.